

C S O P O R T O K B E S Z Á M O L Ó J A

Az Agrártudományi és Kertészeti Egyetem Barlangkutató Csoportjának /AKEBCS/
1978. évi beszámolója

Dr Nagy Sándor

Az Agrártudományi Egyetem Barlangkutató Csoportjának /AEBCS/ és a Kertészeti Egyetem Barlangkutató Csoportjának /KECS/ egyesüléséből létrejött csoport - mely az MKBT-be 1978. június 16-án lett bejelentve - 18 főt számlált az év folyamán. Ebből a 18 főből 6 új tag MKBT-be történő felvételét az 1979-es évre kérjük.

Az új csoport alapcélkitűzése nem változott, vagyis feladata hazánk karsztvidékeinek felkeresése, ill. különböző barlangjainak bejárása. Ezen kívül ezt kiegészítően fotódokumentáció készítése, s ettől az évtől kezdődően pedig az egyesülés adta lehetőségek alapján a barlangok bejárásakor használatos technikai segédeszközök mechanikai igénybevétele érdekében mérésrel kiegészített vizsgálatát tűztük ki célul.

Az egyes túrákon a részvétel átlag 6-8 fős volt. A csoport ellátottsága a felügyeleti szervek anyagi támogatása révén jónak mondható, így a biztonságos barlangjárás lehetősége adott. Ennek realizálását segítette elő az október és november hónapokban, főleg az új tagok részére tartott Mátyás-hegyi és Ferenc-hegyi edzőtúrák.

Az Alba Regia Barlangkutató Csoport 1978. évi jelentése

Szolga Ferenc - Kárpát József - Gönczöl Imre - Szarka Gyula

Bevezetés

Még javában készült 1977. évi évkönyvünk, amikor januárban csoportunk tagjai már a Kab-hegy és Kőrishegy vidékét járták felderítő, kataszterező szándékkal. Terepbejárásaink eredményeképpen sok új tapasztalattal, adattal gazdagodtunk.

Márciusban ismét folytattuk csőszpusztai kutatóbázisunk átalakítását, korszerűsítését, - magunk végezve el minden munkát a hétvégi hajrákon. Közben előkészítettük felszerelésünket és barátainknak szánt ajándékokat, hogy a Sztrinava meghívására Bulgáriába utazzunk. Közös expedíciónk sok tanulsággal szolgált és szorosabbá fűzte barátságunk szálait. Néhány hét múlva nyolc bolgár kutatót már viszontláttunk ismét, nyári táborunk idején, Csőszpusztán. A tábor fő célja az I.-38-as víznyelő bontása volt. E nagyreményű feltárás fokozott erőbedobást, kitartást és jó technikai felkészültséget kívánt, s mi úgy érezzük egyikből sem volt hiány, Nem rajtun múlt, hogy munkánkat a várt siker nem koronázta; - az ismeretlen "nagy felfedezés" még várat magára.

A feltárások mellett persze térképező, adat- és mintagyűjtő tevékenységet is folytattunk. Kutatóházunk újjá varázsolt laboratóriumában ősszel ismét rendszeressé váltak a helyszíni elemzések. A titrálások, közetvizsgálatok eredményei mellett jelentős biológiai és őslénytani adatokkal is gyarapodtunk.

Jól egészítették ki és mutatták be tevékenységünket a különféle szakmai és népszerűsítő előadások, publikációk, melyekből néhány megyénk határain túlra is eljutott.

E rövid bevezető után mindezekről számoljanak be részletesen évkönyvünk cikkei, dolgozatai

/Szolga Ferenc/

Feltáró kutatás

Feltáró kutatás a Tési-fennsík területén:

1./ Alba Regia-barlang I.-44. /Országos kiemelt jelentőségű/

Mint tavalyi jelentésünkben leírtuk, a barlangvégpont továbbkutatásának alapvető feltétele a végponti zóna igen részletes térképének elkészítése, majd ennek ismeretében a célszerű kutatási irányok kijelölése.

Ilyen megfontolások alapján a barlang mélyebb szakaszaiban nem végeztünk tervszerű feltáró tevékenységet.

Egy továbbjutási kísérlet azonban történt a végponton is. A Promontor SE tagjainak vezetett túra során a jobboldali végpontot megelőző esésirányú szakasz közepén balra, lazább omladékot figyeltünk meg, melyet több műszakkal kibontottunk és egy párhuzamos, szintén dőlésirányú igen lapos részbe jutottunk.

Nehéz munkával 18 m-t sikerült előrehaladni, amikor kb. elértük a régi végpont mélységét, és a járat alacsonnyá vált, oldalról is beszűkült, szifon jelleggel vízszintre hajlott, - a munkát így felhagyni kényszerültünk.

Az I. Lapító részletes felmérése során, a térképező brigád a lapító szintjén balról becsatlakozó igen lapos, agyagos járatot fedezett fel, mely 15-20 m hosszú és a Szarka-ág felé tart, ezért az Inter-Szarka-ág nevet kapta.

Lagunás-ág

A Koch-csuszda felett, - ahol az I.-45-ös időszakos víznyelő csorgója a barlangba csatlakozik, - tártuk fel jobbra elindulva a fent nevezett lapító jellegű új szakaszt, melynek hosszúsága 30 m, és végén egy 6 m magas kürtő nyílik.

A Kombinált szakasz feltárását az I.-45-ös időszakos nyelőn keresztül kialakítandó második bejárat érdekében végeztük. Ennek során felfedeztük az alsóbb szintű vízvezető járatok egy részét, majd ezek felett az Omladék-labirintusban felfelé ismét vízfolyási nyomokat találtunk, valamint többfelé elágazó, de csak bontás után bejárható járatokat. A kürtőkön feljutva tapasztalható, hogy több olyan rétegsort is átszeltek, melyen újabb, - a kőzet dőlésirányát követő - járatok alakulhattak ki. /Ilyen például az a balra induló csőszerű oldalág, amely az "U"-szifon előtt balról becsatlakozó járat felé tart./ E szakaszokban több helyen szép cseppkőképződmények figyelhetők meg, nagy részük jelenleg is fejlődik. A falak tiszták világos színűek, agyagos kitöltés csak néhány helyen figyelhető meg. A feltárt járatok összhossza kb. 75 m, és a kürtő-rendszer legmagasabb pontja 35 m-nyire közelíti meg a felszínt. Mennyezetén nagyobb kővek vannak összeékelődve, melyek alulról történő kiomlasztása veszélyes és nem célravezető.

A barlangszakasz további feltárása indokolt. Ezen kívül a Kis-Mó szükületnél, Vizez-szifonnál, "U"-szifonnál végeztünk a barlangban hordalékbontási munkálatokat, a visszaduzzasztások megelőzésére.

2. Háromkürtő-zsomboly /I.-12./

/Országosan kiemelt jelentőségű/

Munkákat a barlangban az alábbiak szerint végeztünk:

- "T" elosztó aljának bontása
- A Kinizsi-kürtő feltárása
- A zsomboly aljának kutatása
- Létrák beépítése

A hirtelen bekövetkezett hóolvadás hatására az objektum időszakos víznyelőpontjai aktívizálódtak, így a barlangban alkalmunk volt az áradást megfigyelni, ill. utólag követni. A hirtelen áradást a mélyebb szakaszok nem tudták elvezetni, - csak több hetes lassú áradás volt tapasztalható. A visszaduzzasztott víz az Alpési-falnál -35 m-en tetőzött,

ami 70 m magas vizoszlopnak felel meg.

A probléma az, hogy a legelső és egyben legintenzívebb felszíni nyelőpont, valamint a zsomboly főaknája között vízszintes távolság kb. 32 m, ugyanakkor a közöttük ezidáig megismert rendkívül omladékos, nagykiterjedésű hasadékokkal szabdaltsz szakaszok kétségessé teszik, hogy a főakna ebből az irányból töltődjön fel. Így valószínűleg léteznie kell egy párhuzamos, esetleg mélyebben konvergáló aknarendszernek is, mely a nyelőpont vizét elvezeti.

- A "T" elosztó -11 m mélységben lévő alján /mely egy markáns ÉK-DNy irányú hasadékra illeszkedik/, e másik aknarendszer után kutatva végeztünk bontást, sajnos kevés eredménnyel. A kb. 1,5 m-ig hajtott akna mélyítése során több nagy méretű követ kellett megbolygatni, így a munkahely omlásveszélyessé vált.

- A Kinizsi-kürtő feltárását is a nyelőműködés megfigyelése után kezdtük. Már régebbi bejárások során is tapasztaltuk, hogy pl. futóbogarak, vakond, szerves hulladék került minden átmenet nélkül az Alpesi-fal alá, most pedig meggyőződünk róla, hogy valamilyen felszíni nyelőpont az Alpesi-fal DK-i végére csatlakozó Kinizsi-kürtőn keresztül vezeti le vizét.

Mivel az Alpesi-fal csapásának DK-i iránya éppen a legutolsó felszíni objektum, az ún. "rókavári-nyelőpont" felé mutat, szinte biztos, hogy az ott keletkezett friss berogyáson keresztül, a szántóföldről befolyó víz került a barlangba és töltötte fel az aknát.

A vízfolyás elapadása után sziklaszög és kötél segítségével sikerült feltárni a kürtőt. Kb. 5-6 m magasságban az eddig függőleges, tágas kürtő ferdén emelkedővé hajlik és többfelé szétágazik.

A megismert szakaszok kb. 35 m, legmagasabb pontja kb. 20 m-re közelíti meg a felszínt. Jelenleg egy járat vezet időszakosan vizet, a többi kürtő omladékkal, ill. cementálódott lösszel bezárul. Ezek mennyezetén kisebb cseppkövek, cseppkőlefolyások figyelhetők meg, hasonlóan a vízvezető járatén is, ami csak rövid múltú szekunder működésre utal.

Funkcionálisan itt is a barlangnak egy hajdan kialakult, egymással konvergáló járatokból összetevődő, víznyelő zónájával van dolgunk, amely újból aktivizálódott. Ezt bizonyítják a jellegzetes csőszerű, erózióval kialakított járatok, melyekhez hasonlókat a Száraz-kürtő környékén ismertünk meg.

- A Zsomboly aljának kutatását -105 m mélységben ismét megkíséreltük, de gyakorlatilag a korábbi időkben feltárt járatot sikerült csak újra kitisztítanunk. A nagy víznyomás ellenére is csak lassú elszívárgásból és eddigi feltárási tapasztalatainkból kiindulva, joggal tételezünk fel egy viszonylag vastag, tömör álfeneket.

Néhány tapasztalati tény azonban bizakodásra ad okot:

- a néhány l/p hozamú csepegő vizek a legalsó zónát mindig tisztára mossák, s a víz egy általunk kibontott, de még szűk oldalirányú járatban folyik el, lejtősen duzzasztás nélkül.

- még a végponti bontási helyen is régebbi és fejlődő cseppköveket figyelhetünk meg, melyek keletkezése légmozgáshoz kötött.

- a nagy mélység és szűk végponti járatok ellenére a levegő összetétele mindig normális, ami ismét légmozgást feltételez. A végpont további kutatását biztatónak tartjuk.

- Létrák beépítését az egyre nehezebbé váló munkakörülmények indokolják. A meglévő létrákat több helyen megerősítettük, és új 6 m-es létrát függesztettünk fel vastartóra a Fekete-dóm feletti kerülőjáratba. További leszállított létrák várnak beépítésre az Alpe-

si falnál és az alóla nyíló első aknába. A barlang mindkét bejárati szakaszán kisebb omlások voltak, ami a jövőben átdolgozásukat teszi szükségessé.

3./ Rozoga-zsomboly /I.-13./ 1973. évi feltárását követően az egyik kiszállás alkalmával 8 m-re a bejárat alatt, megcsúszott néhány kőtömb, így a barlangot omlásveszélyessé nyilvánítottuk, bejáratát eltorlaszoltuk. Ez évben újra kibontottuk és sikerült lejutni az aljára, -15 m-re és alaposan átvizsgáltuk.

Omlástól alapvetően nem kell tartani, kisebb biztosítások után a végpont bontása technikailag megoldható, bontásra feltétlenül érdemesnek látszik.

4./ Csipkés-zsomboly /I.-28./ Mint előző jelentéseinkben közöltük, a 75 m mély igen formagazdag hasadékszomboly 8 m mélységű bejárati aknája 1976-ban összeomlott, járhatatlanná vált. Ezidáig idő és megfelelő technika hiányában újra feltárása nem járt sikerrel. A munkálatokat ebben az évben folytatva, nagymennyiségű ácsolatfát szállítottunk a helyszínre, majd ezzel párhuzamosan megkezdtük egy nagyobb szelvényű lejárati akna kibontását. Követve a barlang főhasadéka által kijelölt irányt, eddig 3,5 m mélyen haladtunk lefelé, a kitermelt anyagból pedig kőgátat emeltünk a vízvezető árokba hordalékfogónak. A nagyobb szelvény miatt fokozottabbá vált az omlásveszély, ezért az akna további bontását csak az eddig mélyített szakasz biztosítása után folytatjuk.

5./ Szelelőlyuk, I.-32-es objektum Az I.-32-es objektum tavaly leirt 3 m átmérőjű 7 m mély, löszben keletkezett felszakadásának alját ez évben tovább mélyítettük, követve az időszakos víz útját.

A hatékonyabb munkavégzés elérésére a felszakadás felett kézi csörlőt szereltünk fel. A munkát a tavalyi bontóhely tágításával kezdtük, majd 1-2 m után elértük azt a szálkőben kialakult 0,8-1 m széles főhasadékot, melyre a közeli Szelelő-lyuk és a Táblavölgyi-barlang is illeszkedik. A mélyített szakasz kitöltése zömmel lösz, agyag, régi hordalék, kövek, de találtunk rendkívül korrodált, sárgászörös színű nagyobb cseppkőroncsokat, vas-tag kérgeződés darabokat is, melyek eredete egyenlőre nem tisztázott. Az akna alján a hasadékirányban vízszintesen bontottunk tovább. A 200° irányú feltárás során tömör, hordalékos, részben összecementálódott kitöltésben inkább csak egy odut vájtunk, de 20° felé, - követve egy kis vízjáratot - 3 m-t haladtunk és kisebb üregbe lyukadtunk. Ebből jobbra újabb 2 m-t tudtunk előre kúszni, egy igen lapos, erózióval alakított járaton, amerre az időszakos vizek jelenleg is folynak.

Bár láthatóan tovább halad, de bontása szűk volta miatt lehetetlen. Célravezetőbbnek látszik az akna további mélyítése. A szálkővállakra illeszkedve, egy 1,2 m oldalú háromszög szelvényű rendkívül masszív faácsolatot emeltünk 5 m magassáig, melynek tengelyvonala a csörlőállás alá esik. Az ácsolatot 3 m magassáig körültömedékeljük, a 2 m magas palánk pedig az aknaperelem suvadásakor leomló anyagot hivatott felfogni.

Szelelőlyuk /I.-32./ a felszínszakadástól 20 m-re található, tavaly feltárt barlangban az év első hónapjaiban végeztünk munkát. A bejárati szint alatt /-24 m/, a főhasadékba egy jobbról becsatlakozó, korróziós hasadék mentén bontottunk tovább, mivel erős huzatot észleltünk. Kb. 1-1,5 m mélyítés után a repedés bonthatatlanná szűkült, de tovább megy, így előtte, a főhasadékban próbáltuk követni bontással.

A kitermelt anyagot 6 m-rel magasabb szinten a Nagyteremben depóztuk. Valószínű a bontással járó rengések hatására, a mennyezet nagy kövei közül omlás indult meg két alkalommal is. A második omláskor nagy mennyiségű törmelékes anyag folyt be, a bentrekedt szerszámokkal együtt a bontási helyet feltöltötte. A munkát egyenlőre felhagytuk, további feltárást csak biztosítás alkalmazásával tudjuk folytatni. Érdemesnek látszik még az objektum É-i részén lévő, időszakos nyelőpont megbontása, a kibukkanó kőzet mentén.

6./ Az I.-38-as zsomboly feltárásához talán legnagyobb reményünket fűztük ebben az évben.

Tavaly már beszámoltunk az itt folytatott munkáról, valamint ismertettük egy nagyobb barlang létezése mellett szóló érveinket is.

Nyári táborunk fő erőt, most is ide koncentráltuk.

Tavaly 8 m mélységig tártuk fel É-i és Ny-i szálkőfalai mentén, de a sorozatos omlások miatt továbbjutni nem tudtunk.

Tervünk idén az volt, hogy kb. 3 m átmérővel, "faltól-falig" szelvénnel kitermeljük az omladékot. Sajnos ez az elképzelés megalapozatlannak bizonyult. A kézi erővel történő bontás és szállítás alatt kutatóink hamar elfáradtak, sok időt vett el a nagy kövek szétverése, a munka lassan haladt. Ugyanakkor a "szálkakövesedőnek" hitt D-i és K-i falakról is kiderült, sok nagyméretű tömböt, lapot /pl. 2x3x0,7 m/ tartalmaznak, melyek alászedés esetén becsuszhatnak. Ezek után döntöttünk úgy, hogy a tavalyi, időközben feltöltődött aknán keresztül folytatjuk a feltárást. A töbőrfelszín magasságában csőrlőállást képeztünk ki, és egy csiga közbeiktatásával ún. 3 vödrös módszerrel /bontó-utazó-űrítő/ kezdtünk munkába. A régi ácsolat tetejét megerősítettük, majd a biztosítást folyamatosan javítva elértük a tavalyi omlások helyét. Tovább mélyíteni 8 m-nél a szálkőtalp miatt azonban nem tudtuk, így oldalirányú kitörést kezdtünk meg, mintegy 3 m-rel magasabb szinten az omladék alá. Először kihegyezett keményfa deszkákat vertünk a régi ácsolat között az omladékba, majd ferdén lefelé haladva kis fogásokkal, fokozatosan húztunk be az omladék alá, folytonos cseglyekarózás mellett. Az omladéktól elfoglalt 1,5-2 m-es szelvényben félkörben már kibontakozott a szálkőfal, így a továbbiakban csak a ferde homlokfalat kellett ácsolattal tartanunk. Kb. 3 m után az akna függőlegesbe fordult és az omladék jelentősen üregesedni kezdett, valamint a jobboldali falban egy 10-15 cm széles, cseppkőkérges hasadék vált láthatóvá. Az omladék kitermelése után, végre 15 m mélyen a felszín alatt bejutottunk egy tágas, kb. 70° dőlésű, "T" alaprajzú hasadékba, mely két hasadék találkozásánál keletkezett, s főleg korrózióval tágult tovább a ferde sik mentén.

A már említett cseppkőves hasadék iránya közel függőleges, néhány tágulatát kivéve egyenletes szélességű. Kisebb szalmacseppkövek, lefolyások és drapériák diszitik. A ferde hasadék omladékos alja - 24 m-re volt a bejárat alatt. Itt esésirányban folytattuk a munkát, a középső és egyben legszélesebb szelvényrészben. A bontási anyagot emberrel még ebből a mélységből is felszínre szállítottuk, és a bejáratot magasítva, mellétömedékeltük. Közben az ácsolat alsó kereteit megerősítettük és az utolsó álfenek helyén fapadozatú pihenőszéket ácsoltunk, mely egyben a pergő anyagot is felfogja. Folytatva a mélyítést, néhány m után a bontási hely szálkőben beszűkült és kb. 0,5 m²-es szelvénnel haladt az előbbi szakaszok dőlésével azonosan lefelé.

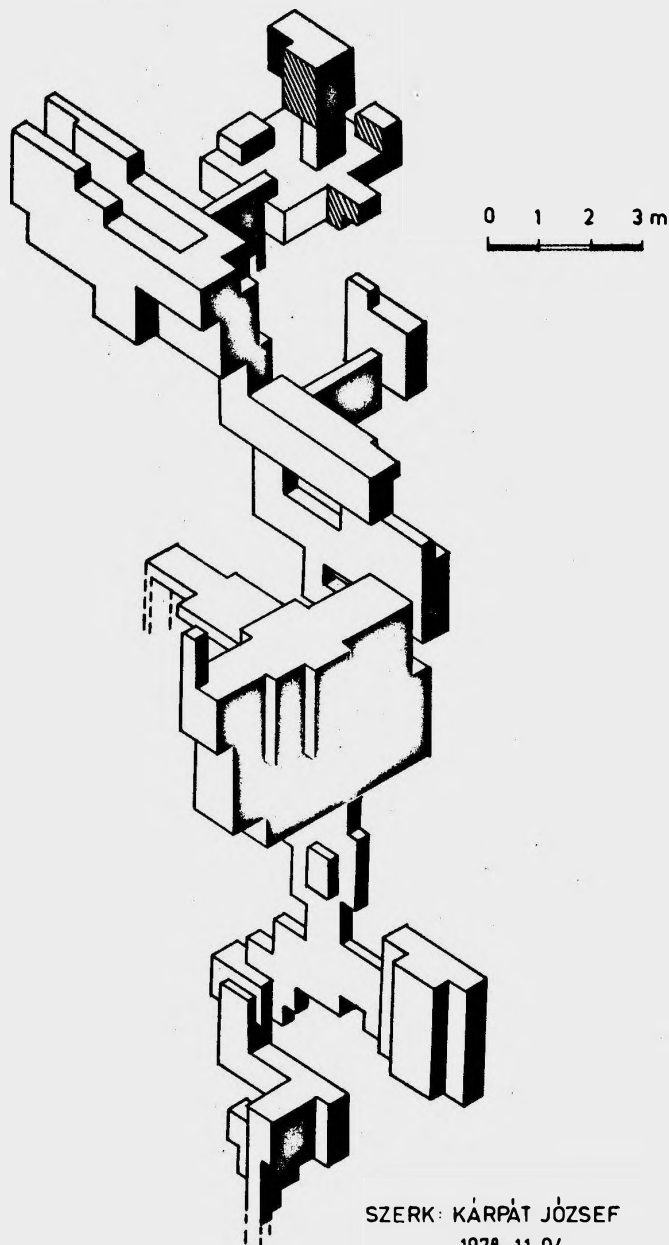
Mivel az akna ferde tagoltsága miatt a felszínre szállítás sok embert igényelt volna, ezért a -22 m-es szinten vasúti sín és keményfa felhasználásával depóhelyet alakítottunk ki, amelyet folyamatosan magasítva töltöttünk fel, az alóla kitermelt anyaggal.

Kemény munkával eddig 35 m mélységet értünk el összesen, ahol az aknaszelvény már járhatatlanná szűkül, így ennek bontásával fel kell hagynunk.

A továbbiakba sürgősen el kell dönteni a továbbjutás lehetőségét, amíg a faácsolat állékonysága engedi. Az egyetlen lehetőség talán, a -24 m-es szinten jobbra lefelé tartó hasadék, melyből intenzív légáramlást tapasztaltunk többször is, valamint a bedobott kövek hosszabb járatot sejtetnek. Sajnos a látható 1,2-1,5 m hosszon lejutni csak véséssel lehet, tovább nem ismerjük, mivel aláhajlik. Ha az objektumot végleg fel kell adnunk, akkor a közelben lévő és régen feltárt Cseresznyés-zsombolyban /I.-37/ kívánjuk folytatni a munkát, mivel feltételezhetően egyazon rendszerbe tartoznak.

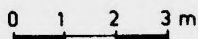
A barlangot felmértük, térképét mellékeljük.

Az I. 13-as Zsomboly izometrikus térképe

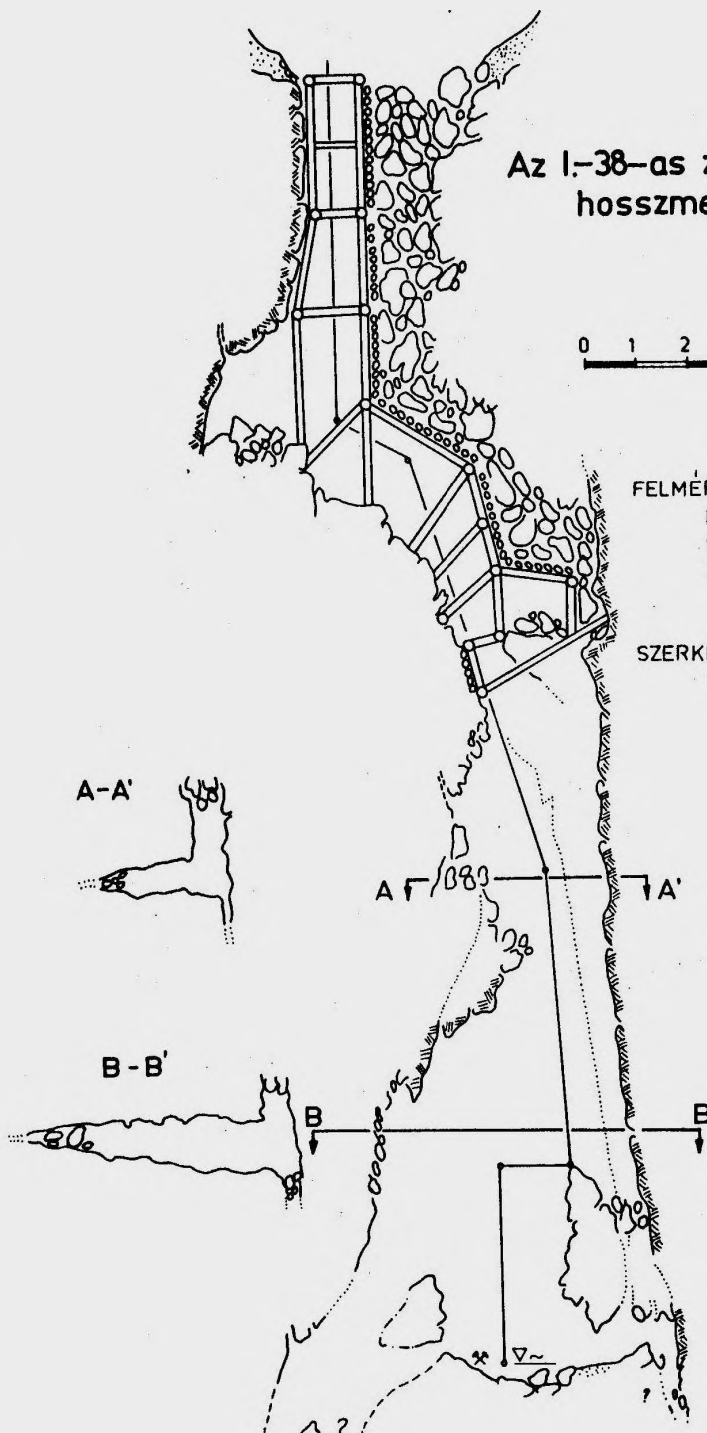
SZERK: KÁRPÁT JÓZSEF
1978. 11. 04.

Az I.-38-as zsemboly hosszmetszete

FELMÉRTÉK:
KÁRPÁT JÓZSEF
SZOLGA FERENC
ZENTAI FERENC
1978. 09. 17.

SZERKESZTETTE:
KÁRPÁT JÓZSEF

7./ Doboshegyi-barlang /I.-43./

A kutatóházunktól 200 m-re lévő időszakos víznyelő-barlangban 1968-as feltárás óta lényeges feltáró munkát nem végeztünk.

A kréta-rétegsor vizsgálata során azonban ismét előtérbe került, s megkezdjük újrafeltárását. A 12 m mély barlang egyik legszűkebb pontját a Kin-vinklit sikerült elsőként megkerülni, egy függőleges járat átbontásával. A barlang alján történt bontások után most kis mélységű víz és iszap van. Minden jel egy szifon elérésére mutat, melynek bontása a szűk hely és a visszafolyó hig anyag miatt nehéz. Problémát jelent a homlokfal omlásveszélyessége is. További kutatásával érdemes foglalkozni, de a fenti nehézségeket egy kiácsol, közvetlenül a felszínre nyíló kutatóakna oldja csak meg alapvetően.

8./ I.-loo-as töbör

Eddigi feltételezéseink szerint az Alba Regia-barlang rendszeréhez tartozó, régen akkumulálódott víznyelőpontról van szó, néhány kutatónk a barlang Kutya-ág nevű inaktív szakaszának víznyelőjével azonosítja. A töbör ÉK-i oldalában kibukkanó korrodált kövek mentén, tömör, agyagos kitöltésben egy 3 m mély kutatóaknát ástunk ki, különösebb eredmény nélkül.

9./ Vadalmás-forrás melletti árvízi forrasszáj

Tavaszi terepbejárás során figyeltünk fel a jási forrás mellett, közvetlenül a Gaja-patak medrébe tartó sziklafal tövéből eredő vízfolyási nyomokra. Később a fal tövét kitisztítottuk, és keskeny nyílás vált láthatóvá szálkőben. Néhány kő kiemelése után, görgetett kavicsok is előkerültek az aljáról, melyek kalcitnak és egy részük kvarcnak bizonyult. Egy vékony ember oldalt tud bekúszni, ahol az üreg kissé kiszélesedik és lefelé tart. Mennyezetén kis cseppkőfolyás és 5-10 cm-es sztalaktit csontok láthatók.

10./ Itt mondjuk el, hogy a Tési-fennsík barlangjainak felszinközeli, függőleges zónáit, - különösen a löszös kitöltésben haladókét, - időtállóan beton kútgyűrűvel kívánjuk biztosítani, amely hasonlóan az Alba Regia-barlang bejáratához egyben lehetőséget nyújt a lezáráshoz is. Az első nyolc gyűrűből álló tételt a helyszínre, Csószpusztai kutatóházunkhoz felszállítottuk.

/Szolga Ferenc/

A Kőrishégyi karszterület speleológiai kutatásának kérdései

Barlangkutató csoportunk ebben az évben is súlyt fektetett más bakonyi karszterületek megismerésére, felderítésére.

E program során részletes vizsgálatokat végeztünk a Kőrishégy speleológiai viszonyainak elemzése céljából, - e megfigyeléseink eredményeit szeretnénk a következőkben összefoglalni.

1./ A terület általános karsztmorfológiai jellemzői

1.1., Domborzati és hidrológiai viszonyok

A Kőrishégy az É-i Bakony egy önálló karsztos tömbje, amely 450-650 m-es magasságával a Bakony legmagasabban fekvő karszterülete. A helyi erózióbázist Ny-on a Gerence-, D-en K-en pedig a Szárazgerence völgye jelentik, 250-320 m-es tszf. magasságukkal, így az általános domborzati viszonyok a karsztfejlődés fő stádiumában is jelentős, mintegy 3-400 m-es vertikális mozgási lehetőséget biztosítottak a karsztvizek számára.

A gerence-, és Szárazgerence völgyben, - mint hajdani erózióbázison - alakultak ki a masszívum karsztforrásai, amelyek a völgybevágódás miatt magasabb szintre kerültek és ma már inaktívak. Ilyen fosszilis forrasszáj a Szárazgerence barlangja, amelynek nagy járatszelvénye és eróziós formakincse nagy hidrológiai aktivitásról tanúskodik. A hajdani

karsztplatók vizgyűjtőterületéből sokat elraboltak a fővölgyeket kísérő szubszekvens oldalvölgyek amelynek talpán -, gyors bevágódási folyamatuk miatt -, víznyelők általában nem alakultak ki. E fennsíkperemi regressziót szépen példázza az Ördög-lik-zsomboly fosszilis víznyelőbarlangja, amely teljesen elvesztette vizgyűjtőterületét, és az előtte befürészelő völgy peremére került. A megmaradt karsztplatók közül legjellegzetesebb a Parajos-fennsík /Elevenfőrtés/, amely a Kőrishegy csúcsától DNy-ra 620-640 m tszf. magasságban fekszik. Közel 1 km²-es területén lo időszakos víznyelő és igen fejlett töbör található. Ezek az objektumok hidrológiai szempontból valószínűleg a regionális főkarsztvizrendszerrel kommunikálnak, azonban kutatásukkal lehetőség nyílt a feltételezett Parajos-Szárazgerence barlangrendszer feltárására is.

1.2., Kőzettani és tektonikai viszonyok

A vizsgált keresztmasszivum a három klasszikus bakonyi főkarsztkőzetből épül fel:

- felső triász nóri földolomit
- felső triász dachstein mészkő
- dachstein típusú alsó jura mészkő

Karsztobjektumokat csak a dachsteini és dachstein típusú mészkő produkált, a déli perem dolomit-zónájában inkább csak kataszteri jelentőségű kisebb mállásos üregeket találunk. A vastagpados dachsteini és dachstein típusú mészkő kiválóan karsztosodik, kedvez a víznyelők és barlangok kialakulásának, amelyeket a domborzati viszonyok mellett térbelileg az uralkodóan ÉNy-DK irányú tektonikus diszlokációk predestinálnak.

A legtöbb karsztobjektumot a Parajos É-i részén, a tektonikailag erősen igénybevett alsójura mészkő zónában találjuk, amely törésekkel sűrűn átszőtt, helyükről kibillentett blokkokból áll. Ennek következménye a gyakori töbörök jelenléte, és az itt tapasztalható rendszertelenül rétegdőlés is.

1.3., A karsztdenudáció két fázisa és ezek karsztmorfológiai reliktumai

A fennsík felszíni és mélységi karsztdenudációja valószínűleg - Bakony több karsztjához hasonlóan - két fázisban zajlott le, amelyek során a denudációs tényezők kvantitatív aránya morfológiai meghatározó erejű.

E folyamat vizsgálata, - ha részben hipotézis szinten is - feltétlenül szükséges az eredményes további kutatás megtervezéséhez, ezért a két fejlődési fázis morfogenetikai tendenciáit megpróbáljuk összefoglalni.

1.3.1., Első karsztfejlődési fázis

A miocén kavicsüledékekkel fedett rögzített térbeli karsztdenudációja a pliocén végi kiemelkedés után megindult. A kavicsstakaró lepusztulása a fennsíkperemi eróziós völgyeken és karsztplatón kialakult víznyelőkön keresztül történt /pl. Ördög-lik/. Ezek az első fázisú víznyelők, és hozzájuk kapcsolódó akkori karsztvízszinten kialakult barlangjáratok fejlődésében az eróziós tényező dominált. A kialakult eróziós barlangrendszer hajdani forrásnívóját jelzi a Szárazgerence-barlang fosszilis forrásszája, amelynek formajegyei igazolják az eróziós eredetet.

A stádium végén az erózióbázis süllyedése miatt a kialakult horizontális barlangjáratok inaktivizálódtak, és megindult fokozatos akkumulációjuk.

1.3.2., Második karsztfejlődési fázis

Kezdetét a pleisztocén eleji löszképződésétől számíthatjuk. A lehulló lösz nagy vonalaiban konzerválta a domborzatot és gyökeres változásokat hozott a karsztdenudáció folyamatában. E fázisban akkumulálódhattak a vizgyűjtőjüket elvesztett első fejlődési fázisú víznyelők és a hozzájuk tartozó járatok felső zónái.

A meginduló fedettkarsztos denudáció folyamán kialakultak a fedettkarsztos genetikájú töbörök, amelyek a ma is megtalálható víznyelők legnagyobb részét képezik. Egyes akkumulá-

lódott első fejlődési fázisú objektumok a későbbiekben újra aktivizálódhattak, /fedett karsztos formaegyedekkel újra felszakadt/ - ennek megfelelően a területen morfológiai szempontból három töbör típus létezésével kell számolnunk:

- 1./ Az első karsztfejlődési fázisban kialakult eróziós barlangrendszer ma is megtalálható víznyelő-töbri /pl.: Ördög-lik/.
- 2./ A fenti töbör típus hajdan akkumulódott, de újra felszakadt egyedei /pl.: a Meander-nyelő valószínűleg/.
- 3./ Tisztán fedettkarsztos genetikájú töbrök, amelyek térbelileg függetlenek az eróziós barlangrendszertől.

Az objektumok genetikai hovatartozására utaló morfológiai jellemzők feldolgozását megkezdtük, - azonban biztos választ csak a terület részletes kutatásának megkezdése során nyerhetünk.

Összehasonlítva a Körishegy és Tési-fennsík karsztdenudációjának térbeli és időbeli jellemzőit, a következőket állapíthatjuk meg:

- 1./ Mindkét terület karsztos lepusztulása a pleisztocénben megindult, de a Körishegyen feltételezhetően a kvarckavics, a Tési-fennsíkon pedig mészkő kavics volt az első fejlődési fázisban domináló tényező.
- 2./ A Körishegyen az eróziós stádium barlangrendszere a hajdani magaskarsztvízszinttel, - a fedettkarsztos üregesedés pedig a főkarsztvízszinttel kommunikálva zajlott le, így két független barlangrendszer alakult ki:
 - Az eróziós horizontális barlangjáratok a mai erózióbázis feletti szinten találhatók meg.
 - A fedettkarsztos denudáció barlangjárdai valószínűleg túlnyomóan vertikálisak, vizeik a jelenlegi főkarsztvízszintre jutnak, a fedettkarsztos töbrökön át.A Tési-fennsíkon a két fejlődési stádium szpeleogenetikus folyamata ilyen értelemben térbelileg nem oszlott meg; mindkét fejlődési szakasz barlangjárdai a főkarsztvízszinthez kapcsolódnak.

2./ A Körishegy térségében végzett kutatási munkáink összefoglalása

2.1., A terepbejárások tapasztalatai

Elsődleges feladatul a terület részletes átvizsgálását, a karsztobjektumok felkutatását tűztük ki, amelyet hat alkalommal végrehajtott 1-2 napos kiszállásokkal valósítottunk meg.

A terepbejárásokat

- előzetes szakirodalmi adatok
- geológiai térkép
- 1 : 10 000-es méretarányú topográfiai térkép
- helybeliektől kapott információk alapján terveztük, amelyek során a következő területeket vizsgáltuk át:

2.1.1., Parajos-fennsík, Elevenfőrtési töbrőcsoport

A Parajos és a Körishegy csúcsai széles nyereg karsztplatóján 620 m tszf. magasságban 10 karsztobjektum található, amelyek közül 8 egy csoportban töbörfüzért alkot. Az objektumok közül 4 működik időszakos víznyelőként, egyenként 20-60000 m²-es jelenkori vízgyűjtőterülettel. A töbrök meredekfalúak, mélységük helyenként eléri a 9 m-t.

A 4-es, 5-ös és 6-os objektumban jelentős szállékibukkanás tapasztalható, - ami a viszonylag kis fedettség és határozott tektonikusan determinált genesis következménye.

A jól karsztosodó alsó jura mészkő és a jelentős erózióbázis feletti relatív magasságban fekvő nagy számú víznyelőtöbör, nyomós érvek a feltáró kutatás megkezdése mellett.

2.1.2., Kiszépalmai terület

a./ Meander-nyelő

Kisszépalma psz.-tól 173 fokra 1200 m távolságra található, egy fejlett völgy talpán, amelyben jelenleg is, egy erősen meanderező patak folyik /ez a nyelő névadója/.

A víznyelő egy három berogyásból álló 5 m mély töbör csoportot amely mellett a patak - valószínűleg antropogén behatásokra, vagy a meanderképződés miatt - pillanatnyilag elfolyik, azonban nem kétséges, hogy az objektum funkcionálisan a patak víznyelőjének tekinthető. 440 m tszf. magasságban, a dachstein mészkő zónában található. A nyelőben szálkőkibukkanás nincs, de egyértelmű nyelőlyuk megfigyelhető.

Feltáró kutatásra érdemesnek látszik.

b./ Kisszépalmi-víznyelő

Kisszépalma psz.-tól 100 fokra, 800 m távolságra található, a kék jelzésű turistaút mellett egy, a szántó földön hosszan lefutó kis völgy talpán, kb. 440 m tszf. magasságban.

A szakirodalomból ismert objektumot a veszprémi barlangkutatók már 1962-ben 14 m mélységig kibontották és huzatot is észleltek. Az egymástól 4 m-re lévő nyelőlyukak szálkőzetben induló járatába jelenleg 3-4 m-ig lehet leereszkedni, - lejjebb behullott kövek akadályozzák a továbbjutást.

További feltárás szintén érdemesnek látszik.

c./ Szárazgerence-völgyi-víznyelő

A völgyben futó erdészeti műút 4500 méterénél, egy jobboldalról befutó kis völgyben, az úttól 40 m-re található. Az erősen akkumulált 2,5 m mély nyelőtölcsér a kis mellékvölgy vizeit vezet le, 370-380 m tszf. magasságban.

Feltáró kutatása nem látszik célszerűnek.

d./ Kurta-völgyi oldal töbrei

A Parajos csúcsától DK-re, 1 km-re egy lejtőpihenő-szerű platón, 460-470 m tszf. magasságban több, 1,5-2,0 m mély berogyás található. Feltételezhető, hogy az objektumok a Szárazgerence-barlang felsőbb szakaszaival vannak szekunder összefüggésben.

2.2., A tavaszi kutatótábor során végzett feltáró kutatások eredményei

1978. április 4-8-ig a területre kutatótábort szerveztünk, konkrét feltáró kutatások, próbabontások céljából. Munkaterületül a legigéretesebbnek látszó elevenförtési töbör csoportot választottuk, ezért táborunkat ide telepítettük.

A táborozást és a munkát, amelyen öt fő vett részt, nehezítette a 20 cm-es hótakaró, de ennek ellenére rendszeres munkát végeztünk az 5-ös és 2-es töbörben.

Átvizsgáltuk a Kék-hegy fennsíkját is, de karsztobjektumot nem találtunk.

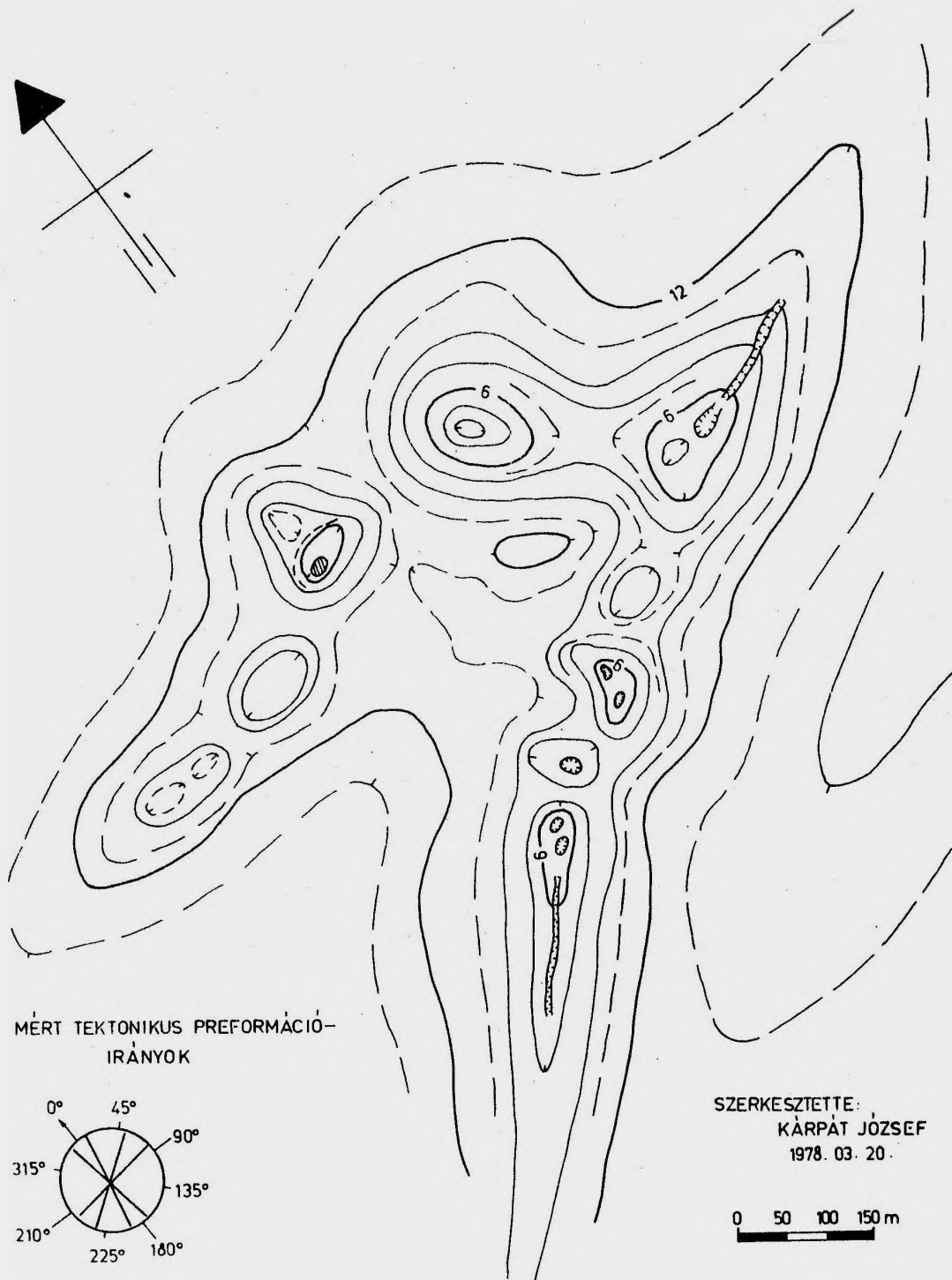
Az 5-ös töbör az objektumcsoport legmélyebb, 9 m-es tagja, itt választottuk ki első munkahelyünket. A töbör hatalmas szálkőkibukkanásai alatt függőlegesen kezdtük a bontást a mélyponton egy szálkőfal mentén, ahol 1 m vastag humuszréteg eltávolítása után nagy kövek között üregesedés és huzat is jelentkezett. A becsurgó hólé nehezítette a munkát, de 4,5 m mélységig sikerült tágas szelvénnel lebontanunk, - továbbra is kedvező körülmények között. Véleményünk szerint a munkát szárazabb időszakban a későbbiekben feltétlenül érdemes folytatni.

A 2-es töbör a legnagyobb vízgyűjtőterületű töbör ikerfelszakadása, amelynek bontásával megpróbáltunk bejutni a nyelőpont alatt feltételezett aknarendszerbe. Kutatóknánkat 3 m mélységig hajtottuk, ezután azonban a munka a szétverhetetlenül nagy kövek megjelenése miatt elakadt.

Az expedíció tapasztalatait összefoglalva, megállapíthatjuk, hogy az elevenförtési nyelőcsoport továbbkutatását a jövőben feltétlenül érdemes folytatni, újabb kutatótábor szervezésével, amit a következő irányelvel figyelembevételével célszerű végrehajtani:

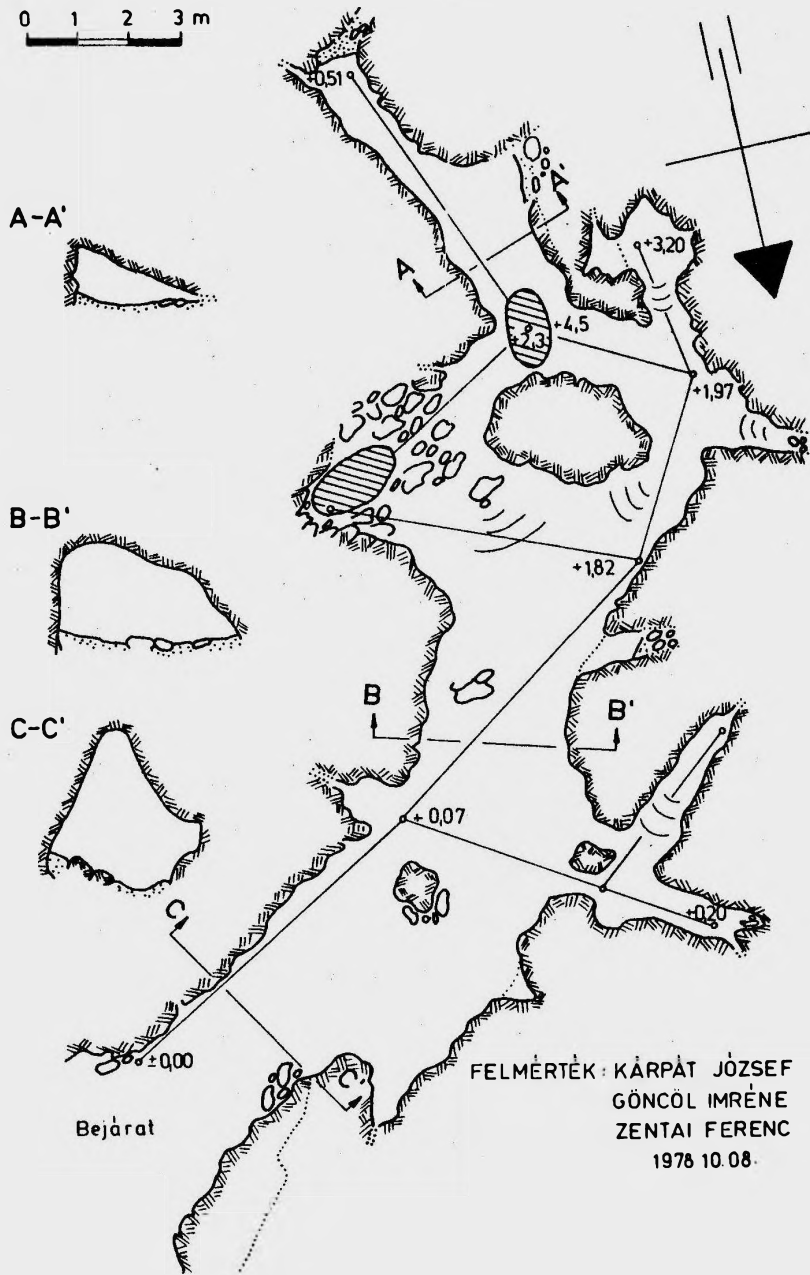
1./ Az újabb kutatótábor időpontjául a késő tavasz időszak a legalkalmasabb /pl. május/,

Az elevenförtési töbörccsoport (Kőrishegy) vázlatos topográfiai térképe

SZERKESZTETTE:
KÁRPÁT JÓZSEF
1978. 03. 20.

A Szárazgerence-barlang alaprajza

mert - ekkor az időjárás már elfogadható - időt és kutatási erőt nem von el a nyár végén rendszeresen megrendezésre kerülő csőszpusztai kutatótábortól.

2./ A kutatótábor időtartama optimálisan 5-7 nap, szükséges létszám 5-6 fő.

3./ Munkahelyül csak egy objektumot célszerű választani, ugyanis csak ebben az esetben biztosítható a rendszeres és kellő intenzitású munka.

4./ A kihajtott kutatóknak gondos ácsolását a munkával párhuzamosan maradéktalanul el kell végezni, mert a terület nagy távolsága miatt csak így őrizhető meg a feltárt üregek állaga, a rendszeres kiszállások hiánya miatt.

3./ A karsztterület két barlangjának továbbkutatási lehetőségei

Előzetes terepbejárásaink során a továbbkutatás lehetőségeinek elemzése céljából bejártuk a Kőrishegyi Ördög-likat és a Szárazgerence-barlangját is.

Megállapításainkat röviden a következőkben foglalhatjuk össze:

3.1., Kőrishegyi-Ördög-lik

A barlang, - mint ahogy korábban utaltunk rá, - egy ma már inaktív, hajdani eróziós víznyelő zomboly, amelynek járatai az akkumulációs stádiumban vannak. Kb. 640 m tszf. magasságban, sziklás völgyperemben nyíló bejárata egy 6 m-es aknával hasadékszerű folyosóba nyílik, amelyből egy erre merőleges tektonikus hasadék mentén kialakult 12 m mély, "L" alakú tágas aknaterembe jutunk.

A fenék törmelékes omladékkitöltésének bontását a terem keskenyebb ágában látjuk érdekesnek megkezdni, - egyrészt mivel itt valószínűleg vékonyabb az álfenék, másrészt kisebb szelvényvel megvalósítható a szálkőfaltól szálkőfalig terjedő bontás. A kitermelt anyag depózására a helyszínen a teremben elegendő hely van. A feltáró munkát 3, bontás előrehaladottabb stádiumban 4, max. 5 fő végezni tudja.

Kutatásának megkezdése előtt térképezését és részletes morfológiai elemzését is célszerű elvégezni, ami elősegítheti a kutatási módszerek még optimálisabb megtervezését.

3.2., Szárazgerence-barlang

A Szárazgerence-völgy a sziklás falában, dachsteini mészkőben nyíló inaktív forrásszáj mögötti kb. 35 m összhosszúságú barlang erőteljesen akkumulálódott első szakaszaiban ásatásokat már végeztek. Végpontján agyagkitöltés zárja el a továbbjutás útját, azonban a fejlett eróziós folyosók még jelentős méretű feltáratlan barlangjáratokra utalnak, amelyek a hajdani karsztvízszinten alakultak ki. A továbbjutás útja a végponti agyagkitöltés bontásával remélhető. Tovább-bontásának tervbe-vétele előtt - ami minden bizonnyal sok munkát igényel - újabb sokoldalú elemzésére van szükség, a célszerű továbbkutatási helykiválasztás szempontjából.

Feltárása morfológiai szempontból is igen jelentős lenne, mert a Bakonyban ez az egyetlen fejlett inaktív forrásbarlang, és megismerésével olyan adatokat nyerhatunk, amelyek nagyban elősegítenék a Bakony karsztfejlődési elméleteinek továbbfejlesztését, kiterjesztését.

/Kárpát József/

Terepbejárások a Központi-Bakonyban

Az elmúlt év folyamán több alkalommal hajtottunk végre terepbejárást, a Bakony barlangkateszterének bővítése-, és a feldolgozatlan karsztobjektumok továbbkutatási lehetőségeinek mérlegelése céljából.

A következőkben e munkák során beszerzett adatokról szeretnénk összefoglaló tájékoztatást nyújtani.

1./ Eperjeshegyi barlangok /Olaszfalu/

Helybeli lakosoktól kapott tájékoztatások alapján ismertük meg az Olaszfalutól DNY-ra, 1 km-re magasodó Eperjeshegy barlangjait, amelyeket átvizsgáltunk és feltérképeztünk.

1.1/ Eperjeshegyi 1. sz. barlang

Az Eperjeshegy /490 m/ csúcsán lévő, védlapokkal megerősített háromszögelési ponttól 55°-os irányban, 105 m-re található kb. 480 m tszf. magasságban. Aknaszerű bejáratán át juthatunk a kőzethasadék mentén kialakult kétirányú járatba, amelynek összhosszúsága 25,3 m, legnagyobb mélysége pedig 9,0 m a bejárat szintje alatt.

Az alsó kréta agriás-requiéniás mészkőben képződött, korróziósan tágult litoklázis több helyen erősen megközelíti a felszint, alsó része pedig leszűkült és kőzettörmelékekkel zárul. A hasadék jellemző iránya ÉK-DNY-i, átlagos átmérője 0,40-0,55 m között alakul. Feltáró kutatása-, a lefelé szűkülő hasadékjáratokra való tekintettel - nem látszik célravezetőnek.

1.2./ Eperjeshegyi 2. sz. barlang

Bejárata az előbbi barlangtól 332°-ra, 28 m távolságra található, közel azonos szinten. Krétamészkőben képződött szűk hasadékszerű járata 2,5 m-es függőleges bejárat nyílással indul, amely 4 m hosszú járat után járhatatlan szelvényben 5-6 m mélységig folytatódik.

A barlang morfológiai jellemzői az 1. sz. barlanggal megegyeznek.

Összhosszúsága 6,5 m, mélysége 3,0 m, térképét mellékeljük.

1.3./ Eperjeshegyi 3. sz. barlang

Jelentéktelen, 3 m mély, igen szűk hasadék amelynek nyílását terepbejárásunk során bejártuk ki. Bejárata a 2. sz. barlangtól 336°-ra, 23 m-re található, egy a hajdani kőbányászat során letakarított mélyedés alján. Továbbkutatásra nem érdemes.

1.4./ Eperjeshegyi Ördög-lyuk

Bejárata az Eperjeshegyi háromszögelési ponttól 250°-ra, 32 m távolságban található, a hosszabb elnyúló sziklaletörés falában.

A diaklázis mentén kialakult üreg 3,30 m hosszú átlagosan 1,10 m széles és 1,80 m magas. Vízszintes talpát törmelék és avar fedi, vége szűk keresztbasadékkal zárul. Valószínűleg azonos a Dr Bertalan Károly által említett Eperjesi /Eperkési/ szikla hasadékkal.

Bivakolásra alkalmas, feltáró kutatásra nem érdemes.

A vizsgált területen, a litoklázisokkal sűrűn átszótt, fedetlen mészkőben valószínűleg még sok hasonló, karros eredetű beboltozódott hasadék rejtőzik, azonban feltárásuk jelentősebb eredményt nem ígér.

2./ Diaklázis-zsomboly

Gézaháza közelében, az Imre-majori bekötőút 82. sz. útbatorkollási pontjától 35°-ra, kb. 400 m-re található. Felszinen is hosszasan követhető litoklázis mentén kialakult bejárata 4,0 m mély, lefelé táguló, hasadék-jellegű aknába vezet, amelyet kitöltés zár el. Kőzete nummulinás, eocénmészkő. Bejárata mellett ismeretlen eredetű bontásból származó törmelékhalom látható.

Feltáró kutatása genetikai megismerésének céljából lehet érdekes.

3./ Borzavári-viznyelő

Borzavár határában a Hódos-ér baloldali völgyperemén található, a község templomától 190°-ra, 680 m-re, és 400 m tszf. magasságban.

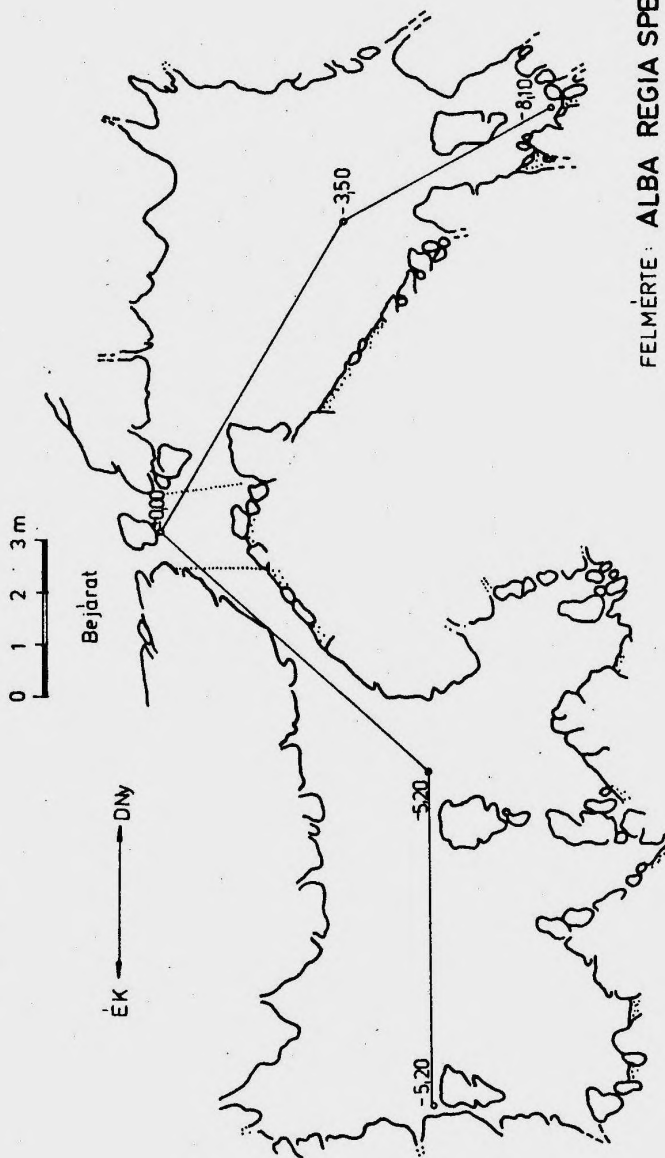
A fákkal benőtt 5 méter mély nyelőtölcsér az időszakos vízfolyásokat szálkőben képződött 2 m mély nyelőllyukon át vezet le, amelyet lejjebb kőtörmelék tölt ki.

Kőzete dachstein mészkő, - feltáró kutatása érdemesnek látszik.

4./ Ósbükkösi-viznyelőcsoport

Pálinkaháza psz-tól 240°-ra, 1500 m távolságra a Köveshegy és Ósbükkös-hegy közötti lapos nyeregéből É-ról induló széles völgyfőben 5 berogyásból álló töbör sor található,

Az eperjes-i barlang kiterített hosszmeteszete

FELMÉRTE: ALBA REGIA SPELEO CLUB
1978. 10. 06.
SZERKESZTETTE: KARPÁTI JÓZSEF

amelynek legfelső tagja hosszú, időszakos vízhozáfolyással rendelkezik. A meredekfalú töbrök mélysége 3,4,5 m között alakul. A középső berogyás nyelőlyukán bedobott kő több métert esik. A kőzetük dachstein mészkő, tszf. magasságuk 470 m, feltáró kutatásra érdeemesnek látszanak. A nyelőcsoport feltérképezése még nem történt meg.

5./ Cseresi-viznyelő

A Pápvár /530,8 m/ csúcsától 62°-ra 1100 m távolságra található, a Bakonybél-Farkasgyepü erdészeti műút 6. kilométerénél, az úttól D-re 40 m-re, egy nagy területű tarvágáson. tszf. magassága 385 m.

A frisskeletű felszakadás egy 4,5 m mély kettős löszben képződött akna, amely időszakosan vizet nyel. Alját löszkitöltés zárja el. Formájából következtetve az objektum valószínűleg egy keletkezési stádiumban lévő fedetkarsztos viznyelőtöbör, amely a későbbiekben várhatóan kitöltéséssedik a denudáció előrehaladásával.

Nagy akkumulációja miatt, és az adott helyen a jelentős löszvastagságra való tekintettel feltáró kutatást nem látjuk célszerűnek.

6./ Cuhahegyi-viznyelő

A Gézaháza-pusztai autóbussmegállótól 250°-ra, 550 m távolságban található, szántóföldön, 475 tszf. magasságban. Jelentős nyelőárokkaal rendelkező 6 m mély időszakos viznyelő. Kőzetkibukkanás, illetve nyelőlyuk az objektumban nincs, vízgyűjtőterülete számottevő kb. 0,25 km².

Feltáró kutatása a nagymértékű akkumuláció miatt nem látszik célszerűnek.

7./ Tündérmajori viznyelők

7.1./ Utmenti-nyelő

Tündérmajor belterületén, a műúttól Ny-ra 30 m-re található az akkumulált, 4 m mély töbör, amelyben sok szerves hulladék, szemét van felhalmozva.

Feltáró kutatásra nem érdemes.

Tőle 255°-ra, 300 m távolságra egy mesterségesen inaktivizált - a helybeliek tájékoztatása szerint - hajdani nagy nyelőkapacitású objektum található, amely jelenleg csupán jelentéktelen mélyedést képez a szántóföldön.

A területen valószínűleg még több karsztobjektum található, ezek felkutatása és feldolgozása a közeljövőben kerül sorra.

/Kárpát József/

Bujó-lik

A Bujó-lik a Kabhegy Ny-i oldalában nyílik 350 m tszf. magasságban. A barlang eocén mészkőben keletkezett, kialakításában nagy szerepe volt a víz által görgetett bazaltdaraboknak.

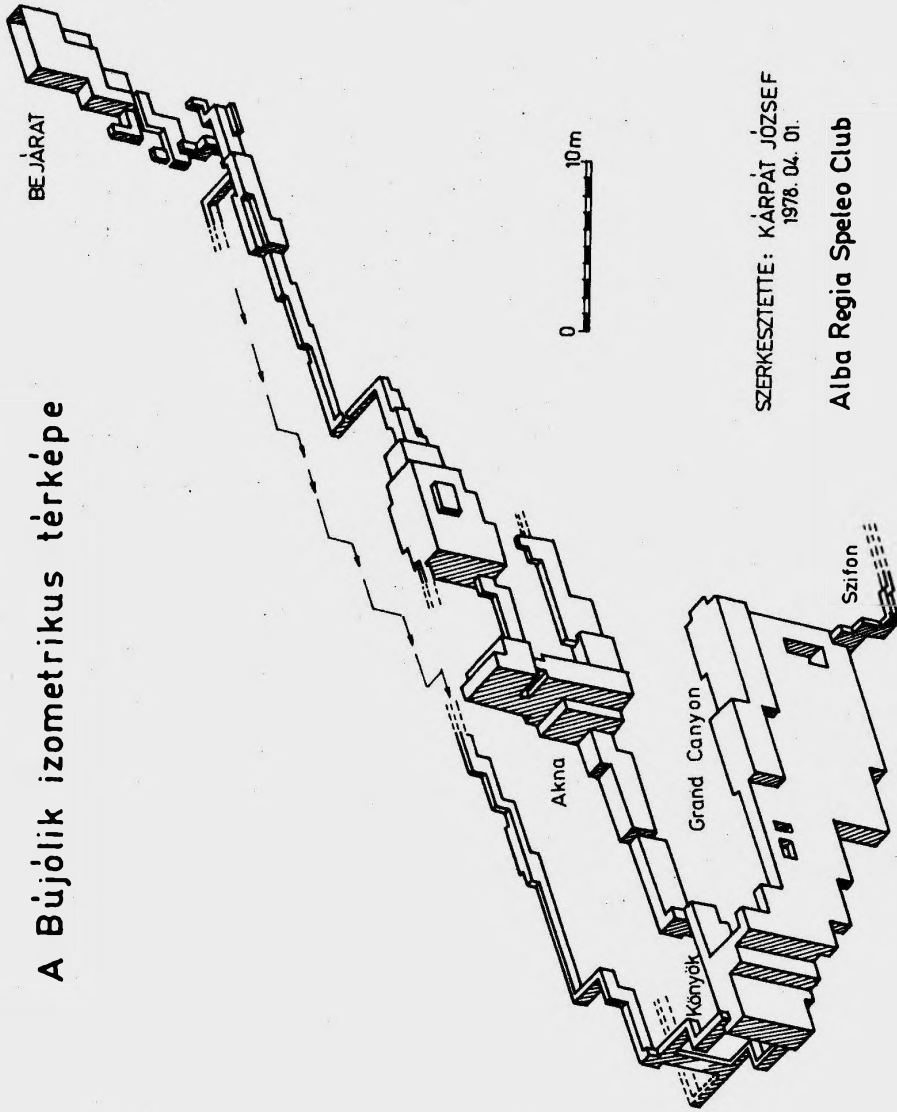
A barlang megközelítése:

Ajkárról a Köleskepe-árokban vezető műúton haladva Jókai-bányát, majd Sárctsi-pusztát m-llözve útelágazáshoz érünk. Bal felé a TV-adóhoz visz az út, mi egyenesen Padragkút felé megyünk tovább. A kereszteződés után kb. 500 m-re egy nyiladék keresztezi az utat. A nyiladékban jobbra megyünk kb. 100 m-t. A nyiladék baloldalán, bozótos irtás szélén, a nyiladéktól 10 m-re találjuk a barlang viznyelőjét.

A barlang leírása:

A töbör D-i oldalában nyílik a barlang impozáns méretű szádája. Erősen lejtő sziklás nyelőtorokban bedobált fatörzsek között ereszkedünk le. A nyelőlyuk alján keskeny hasadékon átjutva egy bebetonozott vasablakhoz érünk. Ezen lábbal előre leereszkedve lenn vagyun a barlang főágában. Bal felé néhány méter után a járat töbör alatti törmelékben végződik. Jobbra szabad az út. A folyosóban feltűnő jelenség a rengeteg görgetett fekete

A Bújólik izometrikus térképe

SZERKESZTETTE: KÁRPÁT JÓZSEF
1978. 04. 01.

Alba Regia Speleo Club

bazaltkavics. Hosszas kúszás-mászás után - miközben ügyelünk arra, hogy a csőszerű járat falán nagy számban található denevéreket le ne verjük - egy egyméteres lelépővel egy nagyobb terembe jutunk. A terembe több ponton csatlakozik járhatatlanul szűk vízjárat. További utunk egy lapos kuszodába vezet, melynek aljába mélyen bevésődött a holocén csorga, jellegzetes "T" szelvény adva a járatnak. A "T" kuszoda után minden átmenet nélkül a Nagyakna tetejére érünk. Felettünk szép kupola, alattunk a 6 m mély akna. Bal oldalt találunk egy sziklaszeget, ahhoz rögzített kötéllel leereszkedünk az aknába. Az akna aljában szép kőületeket figyelhetünk meg. Tovább megyünk a jellegzetes háromszög folyosón. Egy kanyarhoz érünk, ahol a főág csaknem 180°-ban visszafordul balra. A kanyar jobb oldalán egy agyaglejtő tetején csatlakozik a főágba a Felsőjárat. Ez egy szűk meanderező folyosó, melyben kb. a Nagyakna vonaláig lehet eljutni visszafelé. A végpontot egy becsített nagy kő jelenti, de utána a járat szemlátomást folytatódik. Valószínűleg a vasablak alatt megfigyelhető teljesen eltömődött oldalág jut ide. A főágban a kanyar után egy kanyonszerű nagy terembe ereszkedünk le. Itt erős csepegés tapasztalható, a víz eltűnik a terem alján lévő törmelékben. 43 m mélységben vagyunk a bejárat alatt. A terem úgy végződik, "mintha elvágták volna". Ez itt szó szerint igaz. Ha felmegyünk a terem végében az álfenékszerűen beékelődött hatalmas kő fölé, a falon nagyon szép csúszási nyomokat lehet megfigyelni: ez egy vetődési sík.

A terem végén jobbra lebújva egy szép eovorziós üst előtt balra egy félkör keresztmetszetű szifonszerű járat látható. Ezt a színültig kitöltött szifont 1978. januárjában az Alba Regia Barlangkutató Csoport kibontotta: a barlang szifon után lejtősen folytatódik, de járhatatlanul szűk. Érdekes a szifonba csatlakozó jobboldali - jelenleg is teljesen kitöltött - járat. Ennek iránya a felszínen is látható ikerberogyás fölé mutat. A szifon kitöltéséből nagy mennyiségű óskori kerámia került elő.

A barlang feltételezhetően tovább is folytatódik az eddig megismert részhez hasonló tágas szelvényben. Ha a vetődés már a kész barlangot érte, akkor a barlang folytatása térben eltolódott. Ha viszont a vetődés megelőzte a barlang kifejlődését, akkor a folytatást valószínűleg a vetődési síkban lefelé - a törmelék alatt - kell keresni. A barlang további kutatása feltétlenül indokolt.

/Gönczöl Imre/

Pénzesgyőri-barlang

Erdészeti dolgozók hívták fel a figyelmünket a Tilos-erdőben lévő "nagy és mély" barlangra. A bejárás után rájöttünk, hogy a barlang a "Barlangok világa" c. könyvben már említve van, Pénzesgyőri-barlang néven.

A barlang Pénzesgyőr község határában, a Tilos-erdőben található. A községet K felé elhagyva a műúton megyünk kb. 500 m-t. Az első földúton jobbra fordulunk, és kb. 300 m után elérjük a Tilos-erdő ÉNy-i sarkát. Átmenyünk a Gerence-patak hidján, és a patak partján haladunk K felé kb. 200 m-t. Jobbra fordulunk az emelkedőnek tartó széles nyíladékba. Alig 100 m után a nyíladéktól balra az erdőben nagy sziklacsoportot látunk. A sziklacsoport É-i részén Ny felé néző nyílással találjuk a barlang mellékjáratát, ami a nyíladékból is jól látható. Tőle jobbra 10 m-re van a tágasabb főbejárat.

A barlang alsó jura - hierlatz - mészkőben, tektonikus úton keletkezett. Valószínűleg víznyelőként működött, de az előtte huzódó völgy bevágódásával inaktívá vált. /az sem zárható ki egyértelműen, hogy a barlang valamikor forrásként működött; bár a formajegyei ezt nem támasztják alá./

A barlang a főbejárat után kb. 8 m hosszú vízszintes folyosóval kezdődik, ez állva járható. Utána egy két és fél m mély akna következik. Az akna fölött a hasadék 5-6 m ma-

gasságban beszűkül. Az aknán leereszkedve a járat két irányban folytatódik. Tovább a bejáratától távolodva - egy szűk kúszójárat húzódik, szép borsóköves falakkal. Ez az ág kb. 10 m után omladéokban végződik. A másik irány: visszafelé a bejárat felé, a bejárat folyosóval kb. 20°-os szöget bezáró tágasabb folyosó. Kb. 5 m után egy szűk lyukon lebuja egy kisebb terem következik, amelyik omladékkal zárul. Ha az omladékot kiszednénk, hamarosan a külszínre jutnánk a bejárat alatt néhány méternyire. Itt valószínűleg egy régi bejárat - fiatalabb víznyelő pont! - lehetett, amelyik inaktív vá válása óta lejtőtörmelékkel eltömődött. A barlang már említett mellékbejárata egy szűk, lejtős folyosóba vezet, amely a főággal csak keskeny hasadékokkal kommunikál.

A barlangban ottjártunkkor több denevér és a bejárat közelében nagy számú pók tanyázott. Feltáró kutatás szempontjából az alsó kúszóág végponti omladéka jöhet szóba, de depózni csak a külszínre lehet.

A leírás 1978. januári terepbejárásunk alapján készült.

/Gönczöl Imre/

Várvölgy lo. sz. barlang /V.lo./

/Kataszter kiegészítés a 4422 "Tés" barlangkataszteri terület "Várvölgy részterülethez" Veszprém megyében, Várpalota határában lévő Várvölgyben található.

A várpalotai vártól 315°-ra, kb. 4 km-re, a Pusztapalota várromtól 22°-ra kb. 250 m-re, 335 m tengerszint feletti magasságban.

Várpalota felől a Várvölgy jobb oldalán, a Bükkfakút-árokktól 200 m-re a talp felett kb. 15 m relatív magasságban található. Bejárata a völgyből látható, egy sziklatorony K-i oldalából nyílik, É-ra néz. A barlang egy száraz átmenő jellegű, függőleges sziklahasadék. Mindkét vége nyitott, de csak É felől járható méretű. Közepén a mennyezetből egy függőleges kúrtó indul, amely a talp felett 530 cm magasságban nyílik a felszínre. Bezáró kőzete nóri földolomit, kialakulása tektonikus eredetű. Kitöltése humusz apróbb kődarabokkal. Valószínű régen ismert, kataszterbe 1978-ban vettük. Helyi jelentőségű üreg továbbkutatásra érdemtelen. Felszerelés nélkül bejárható. Járható hossza: 8,1 m.

Meg tudja mutatni:

Szarka Gyula, 8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 7.

Megytalálása: Várpalotáról a piros jelzés mentén a Várvölgyben, a Bükkfakút árok leágazása után 200 m-re /a Gazsi-lik közelében/ kis völgy bejáratának bal oldalában lévő sziklatorony tövében.

A leírt mértékig feldolgoztuk, térképét elkészítettük.

/Szarka Gyula/

R. II. Bányüzem - 64 szint 2. sz. üreg

/Kiegészítés a 4422 "Isztimér" barlangkataszteri terület "Kincsesbánya" részterülethez/ Fejér megyében, móri járásban, Kincsesbányán a Fejér megyei Bauxitbányák területén, R.II. Bányüzem -64 m-es szintjén található.

A R.II. bányüzem -64 m-es szint barlangjától /lásd Kataszter kiegészítés 1977./ 40 m távolságra befelé, a vágat jobb oldalán, a szelvény felső harmadából nyílik. A bejárat alatti rész a talpig idomkövel van falazva, kb. 1,8 m magasságig.

Tengerszint feletti magassága -62 m.

Bezáró kőzete triász földolomit.

A bányajáratot ferdén keresztező szerkezeti sík mentén kialakult vizes, tektonikus üreg. Kitöltése kevés agyag, agyagos bauxit, közettörmelék, néhány nagyobb dolomitög.

Az üreg tulajdonképpen egy kb. 45°-ban ferdén felfelé haladó és táguló kürtő. Nagyjából háromszög alaprajzú, melynek két hosszabb oldala 1,2-1,5 m, átfogója 0,5-0,7 m, függőleges kiterjedése kb. 4 m. /az adatok becslés alapján/
Vágathajtás során 1977-ben vált ismertté. Jelentéktelen üreg. Csoportunk 1978-ban vette kataszterbe.

/Szolga Ferenc/

Bodajki Gaja-völgy 3. sz. barlangja /G.3./

/A 4422 "Isztimér" barlangkataszteri terület "Gaja-szurdok" részterülethez/
Előzmények: a fenti elnevezéssel közöltünk a csoportunk által 1977-ben készített kataszterben egy M 1 : 100 méterarányú térképet, melyet Pék József rajzolt 1971. szept. 5-én kelt dátummal. 1977-ben terepbejárás során nem találtuk, azonosítani csak 1978-ban sikerült. A helybeliek 6. sz. barlangként emlegetik. /Egyben közöljük, hogy Dr Bertalan Károly által a "Bodajk Gaja-szurdoki 3. sz. barlang" néven 1972-ben említett, 163 m tszf. magasságban lévő 12 m hosszú üreg a Bodajki Gaja-völgy 6. sz. bg. "Rigó-lyuk"-kal azonos/ Fejér megyében, móri járásban, Bodajk területén fekszik. Megtalálható a malomtól K-DK-re kb. 430 m-re, kb. 220 m. tengerszint feletti magasságban. A malom után kb. 250 m-re a paták erőteljesen jobbra kanyarodik, /majd réti pihenőhöz érünk/ itt balról egy meredek, időszakos vízmosás fut le a völgyoldalból. Ezen felkapaszkodunk egészen a völgyperemig. Közvetlen a Perem alatt 8-10 m-rel, a vízmosástól balra találjuk. Bejárata sziklabérc oldalában nyílik, előtte enyhén lejtős terasz, melyen jellegzetes háromtörzsű molyhos-tölgy nő. Két háromszög alakú nyílása van, a jobb oldaliba tekintélyes méretű sziklatömb szakadt le. Lapos, vízszintes jellegű, közel a réteglapok mentén kifejlődött üreg. Bezáró kőzete nóri földolomit, dőlése 324°/31°.

Kitöltése főleg humusz, kevés kőzettörmelék, avar, üvegszilánkok. Mennyezeti repedése mentén sötét színű, szenilis kérgeződési nyomok és igen kevés borsókó látható. A bejárat rész még két laposabb részre ágazik. A bal oldali kb. 7 m hosszig járható, majd járhatatlanul ellaposodik, és tovább megy. A jobb oldali kb. 6 m-ig járható, ahonnan balra egy kis háromszögszelvényű szűk járat vezet, s tart járhatatlanul feltehetően a bal oldali rész felé. A jobb oldal kitöltése kevés kőzettörmelék, kevés agyag, míg a bal oldali rész kitöltése vastagabbnak néz ki, talán felásható 1-2 m². Felületén csontok láthatók. Feltehetően régen ismert barlang, több helybeli is említette. Bejárásához lámpa kell.

Meg tudja mutatni:

Szolga Ferenc, 8044 Kincsesbánya, Kincsesi út 38.

Helyi jelentőségű.

Legnagyobb vízszintes kiterjedése 8,5 m, legnagyobb függőleges kiterjedése 1,3 m. A leírt mértékig feldolgoztuk, térképét elkészítettük. A későbbiekben esetleg őslénytani vizsgálata lenne érdekes.

/Szolga Ferenc/

Bodajki Gaja-völgy 4. sz. barlangja /G.4./

/ a 4421 "Isztimér" barlangkataszteri terület "Gaja-szurdok" részterülethez/
Előzmények: a fenti elnevezéssel közöltük a csoportunk által 1977-ben készített kataszterben egy M 1:50 méterarányú térképet, melyet Pék József rajzolt 1971. szept. 5-én kelt dátummal, "Bodajk 4.sz. üreg" megjelöléssel.
Kataszterezés során akkor azonosítani nem tudtuk, csak 1978-ban. Valószínű, hogy a térkép tájolás hibás, így az üreg azonos a most leírt barlanggal. Ezt támasztja alá az a

tény is, hogy a csillaggal jelölt 2. sz., valamint a 3. sz. /1977-ben még azonosítatlan/ barlangok is a közelében vannak, így egyazon napon kerültek bejárásra, felmérésre. Fejér megyében, móri járásban, Bodajk területén fekszik. Megtalálható a malomtól K-DK-i irányban kb. 380 m-re, kb. 180 m tengerszint feletti magasságban.

A 3. sz. barlang útvonalán, az időszakos vizmosás kb. harmadrészen, a Gaja felett 20 m relatív magasságban, közvetlenül a vizmosás jobb oldalán kb. 4 m-re. Bejárata a meredek oldalban nyílik, a vizmosásra néz. Száraz, lapos, vízszintes sziklaeresz jellegű üreg, alja kifelé lejt. Bezáró kőzete móri földolomit, dőlése $315^{\circ}/26^{\circ}$. Kitöltése főleg kőzet-törmelék, kevés szerves talaj. Kifagyással, kis mértékben utólagos oldódással keletkezett. Egyetlen kis lapos üregből áll, melynek bal oldali része kődarabokkal eltömődve kivezet a felszínre. Mennyezetén több helyen kisebb borsókővek figyelhetők meg, az üreg végében pedig oldási nyomok, szenilis kis cseppkőlefolys, apró cseppkőmaradványok, algasodott kérgeződés. Mivel kifelé lejt, kitöltése vékony, de felszínén több apró csont látható.

Meg tudja mutatni:

Szolga Ferenc, 8044 Kincsesbánya, Kincsesi út 38.

Jelentéktelen üreg. Legnagyobb vízszintes kiterjedése: 2,5 m, legnagyobb magassága: / a bejáratnál/ 1,1 m.

Jelen mértékig feldolgoztuk, térképét elkészítettük, további kutatásra érdemtelen.

/Szolga Ferenc/

Bodaiki Gaja-völgy 11. sz. barlangja /G.11./ "Kőlik"

/A 4421 "Isztimér" barlangkataszteri terület "Gaja-szurdok" részterülethez/

Irodalmi előzmények: Kőlik néven említi Dr Darnay-Dornyai Béla /Bakony utikalauz 1957/, ill. Dr Bertalan Károly 1977-ben szóban is említette "Ablakos-barlang" megjelöléssel a Szeles-árokban.

A 11. számmal szerepel azonosítatlan üregként csoportunk 1977-ben készített kataszterében. Fejér megyében, móri járásban, Fehérvárcsurgó határában fekszik.

Megtalálható a Szeles-árok D-i mellékvölgyének elején, Zseriszállástól K-DK-i irányban 800 m-re, kb. 195 m tengerszint feletti magasságban.

A Szeles-árokban a Gaja-völgybe torkollásától indulunk. A Gaján egy büszű vezet át, majd a réti szántón áthaladva 100 m után földúthoz érünk. Ezt keresztezve tovább haladunk Szeles-árokban, és 360 m után sziklakapuhoz érünk, mely után balról mellékvölgy csatlakozik be. Ezen 40 m-t haladva, ennek bal oldalában, a talp felett 8 m magasan találjuk. Bejárata a sziklatömbben nyílik, Ny-ra a völgyre néz, felette fenyőfák nőnek. A sziklatömböt balról megkerülve találjuk az "ablakot", mely járhatatlan szelvényű ferde hasadékként vezet a barlangba. Bezáró kőzete nóri földolomit, dőlése $332^{\circ}/25^{\circ}$. A barlang egy száraz tektonikus, sziklaodu jellegű üreg, mely három nagyobb és kettő kisebb közel függőleges hasadék találkozási helyén jött létre aprózódással, kifagyással. A repedések mentén kevés karfiolszerű hidegvizes borsókő csoportot és apróbb borsókőveket lehet megfigyelni. Alja kőzet, felásható területe nincsen. Több fajta pókot és bolhákat figyeltünk meg. Feltehetően régen ismert, kataszterbe 1978-ban vettük.

Meg tudja mutatni:

Szolga Ferenc, 8044 Kincsesbánya, Kincsesi út 38.

Helyi jelentőségű barlang, eső elleni beállónak, 1-2 embernek bivakolásra alkalmas. Legnagyobb járható vízszintes kiterjedése: 4,5 m, legnagyobb magassága: 2,1 m.

A barlangot felmértük, térképét elkészítettük, további kutatásra nem javasoljuk.

/Szolga Ferenc/

Bodajki Gaja-völgy 12. sz. barlang /G.12./

Irodalomban eddig nem szerepelt. Fejér megyében, móri járásban, Bodajk község közigazgatási területén található.

A malomtól K-re 350 m-re, 161 m-es magassági ponttól É-ra 120 m-re, a Gaja szintje felett kb. 30 m-re, 190 m tengerszint feletti magasságban.

A malom után kb. 250 m-re a patak erőteljesen jobbra kanyarodik, ahol balról meredek, időszakos vízfolyás fut le a völgyoldalból. Ezen felfelé haladva kb. 30 m relatív magasságban, ennek jobb oldalán találjuk kb. 10 m-re oldalra.

Bejárata sziklatömb eresze alatt nyílik, alacsony, boltíves, előtte törmelékhányó bokorral. Vízszintes aljú, sziklaodu jellegű üreg. Bezáró kőzete erősen töredezett, triász vastagpados dolomit, melynek települése $355^{\circ}/31^{\circ}$.

Kitöltése kötörmelék, néhány nagyobb kő, - alatta friss tüzelési nyomok, avar és kevés humusz. A kitöltés valószínűleg bolygatott, az üreg nagy része mesterséges feltárással vált járhatóvá. Ásatásra alkalmas területe nincsen. Kifagyással, málással keletkezett. Alapvetően egy kerek alaprajzú, alacsony üregből áll, melynek jobb oldalán kettő, - rétegsík mentén keletkezett, kis oldalfülke található. Ezek felső végében néhány szenilis, 4-5 cm-es függőcspeppkő, ill. cspeppkőkéregződés van. Az Üreg mennyezetén kevés hidegvízi borsókő látható. A falak nagy részét zöld alga borítja. Valószínűleg régen ismert üreg, kataszterbe 1978. szeptember 26-án vették.

Bivakolásra alkalmas, jelentéktelen üreg. Legnagyobb vízszintes kiterjedése 3,5 m, magassága 1,2 m.

További kutatásra érdemtelen

/Szolga Ferenc/

Bodajki Gaja-völgy 13. sz. barlangja /G.13./

/A 4421 "Isztimér" barlangkataszteri terület "Gaja-szurdok" részterülethez/ Irodalomban eddig nem szerepelt.

Fejér megyében, móri járásban, Bodajk területén található. A Malomcsárdától K-DK irányban 460 m-re, a völgy K-i oldalában, kb. 210 m tengerszint feletti magasságban.

A 12. sz. barlang útvonalán az időszakos vízműsásban tovább haladva kissé magasabban, a vízműsástól jobbra kb. 30 m-re a völgytalp felett kb. 50 m relatív magasságban található.

Bejárata alig észrevehetően a lejtős oldalból, jellegtelen helyen nyílik, /előtte kis cserje nő/. A barlang egy kerek alaprajzú, fiatal, száraz sziklaodu. Bezáró kőzete nóri fődolomit, erősen összetört, dőlése $338^{\circ}/32^{\circ}$. Kitöltése dolomitmurva és kettő nagy méretű kő, néhány elszáradt vastag gyökér, faágak.

Kifagyással, málással keletkezett, melyet a kőzetminőség segített. Ásatásra alkalmatlan. Valószínű eddig ismeretlen üreg, szűk bejárati nyílását terepbejárás során bontottuk ki 1978-ban.

Meg tudja mutatni:

Szolga Ferenc, 8044 Kincsesbánya, Kincsesi út 38.

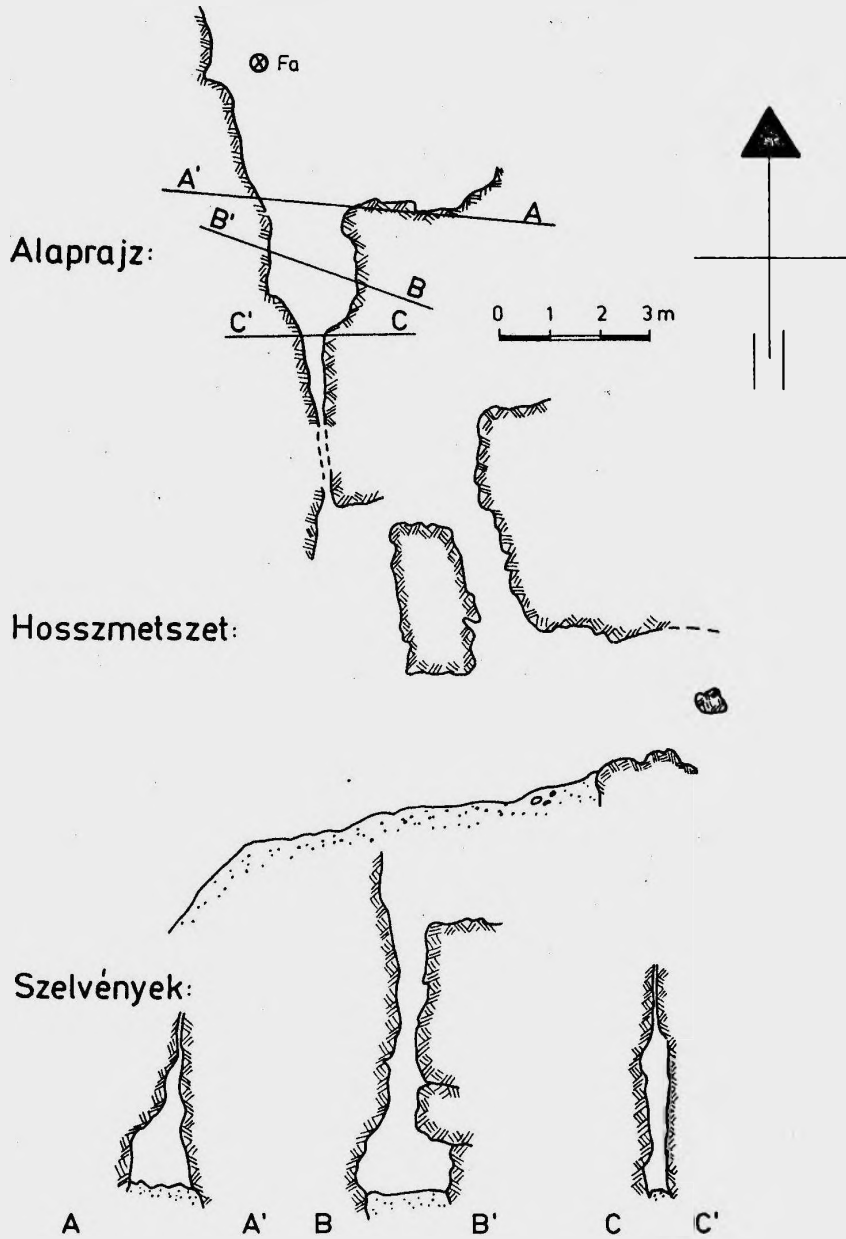
Jelentéktelen üreg. Legnagyobb vízszintes kiterjedése 2,5 m, magassága 1,2 m. Felmértük, térképét elkészítettük, további kutatásra nem érdemes.

/Szolga Ferenc/

Bodajki Gaja-völgy 14. sz. barlangja /G.14./

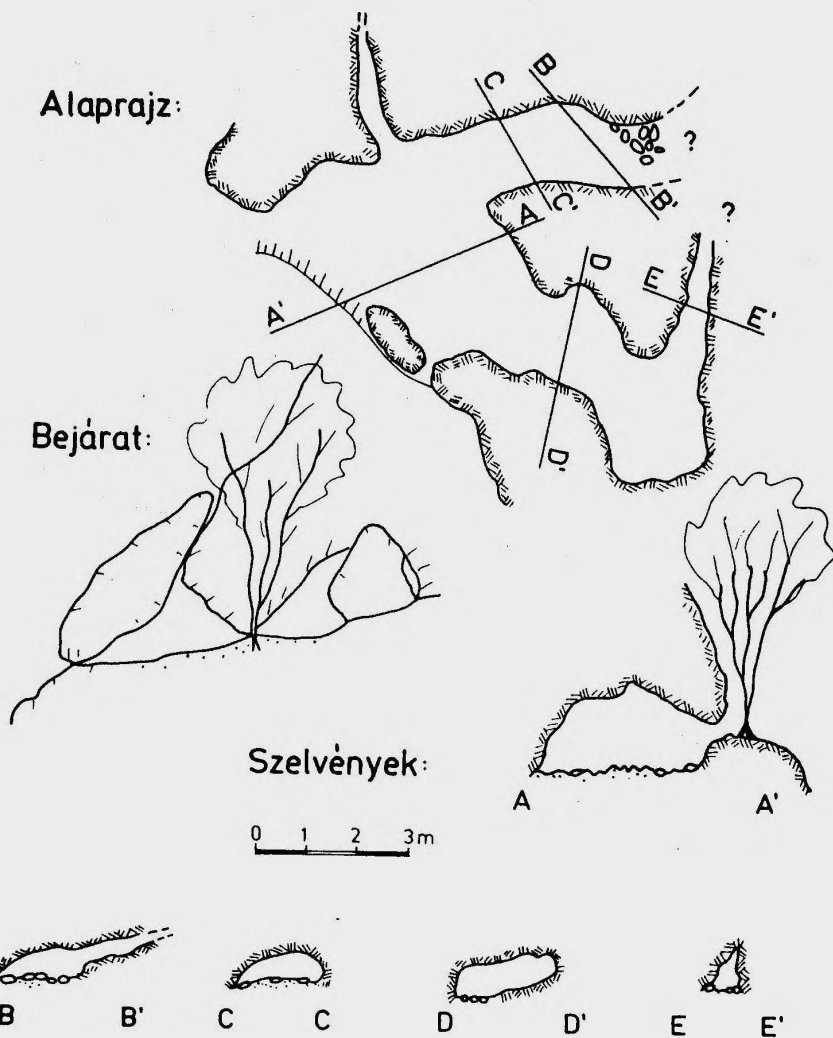
/A 4421 "Isztimér" barlangkataszteri terület "Gaja-szurdok" részterülethez/

Várvölgy 10.sz. barlang /V 10/

FELMÉRTE ÉS SZERKESZTETTE: SZARKA GYULA
1978. 11. 21.

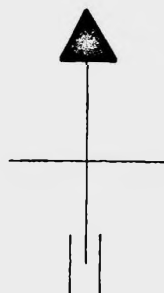
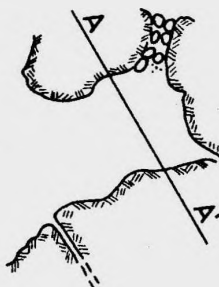
Bodajki Gajavölgy 3.sz. barlangja /G 3/

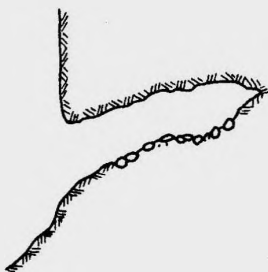
FELMÉRTÉK: SZOLGA F.
WIDERMANN P
1978. 11.

Bodajki Gajavölgy 4.sz. barlangja /G4/

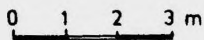
Alaprajz:

Hosszmetszet:

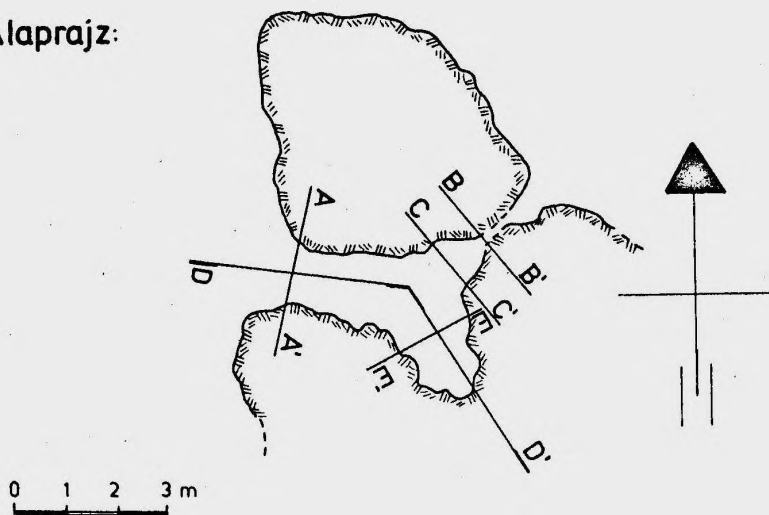
Szelvény:

FELMÉRTÉK: SZOLGA F.
WIDERMANN P.
1978. 11.

Bodajki Gajavölgy 11. sz. barlangja /G 11/

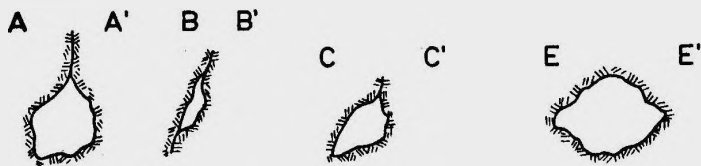
Alaprajz:

Hosszmetszet: D

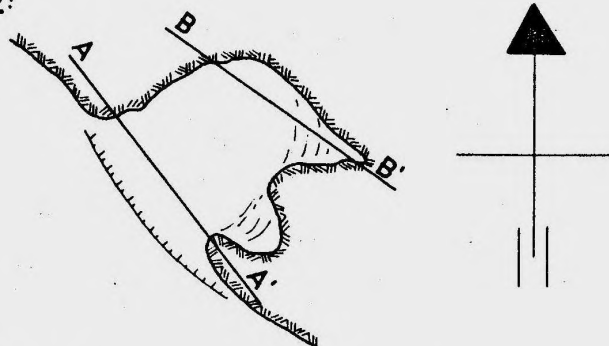
Szelvények:

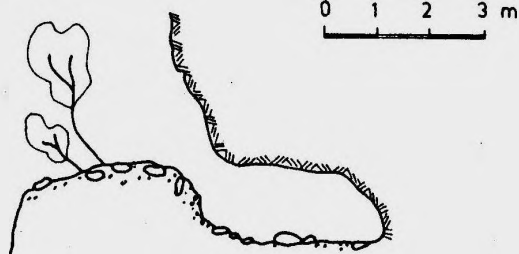
FELMÉRTÉK: SZOLGA F
WIDERMANN P.
1978. 11.

Bodajki Gajavölgy 12. sz. barlang /G 12/

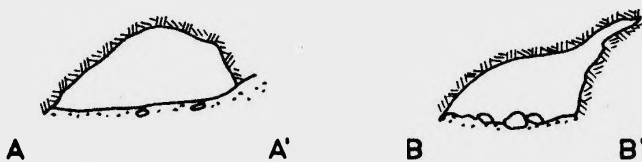
Alaprajz:

Hosszmetszet:

Szelvények:

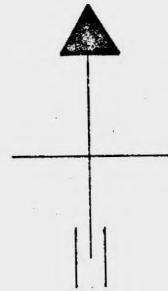
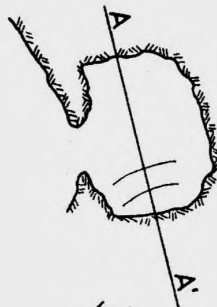
FELMÉRTÉK SZOLGA F
WIDERMANN T.
1978. 10.

Bodajki Gajavölgy 13. sz. barlangja /G 13/

0 1 2 3 m

Alaprajz:

Hosszmetszet:

Szelvény:

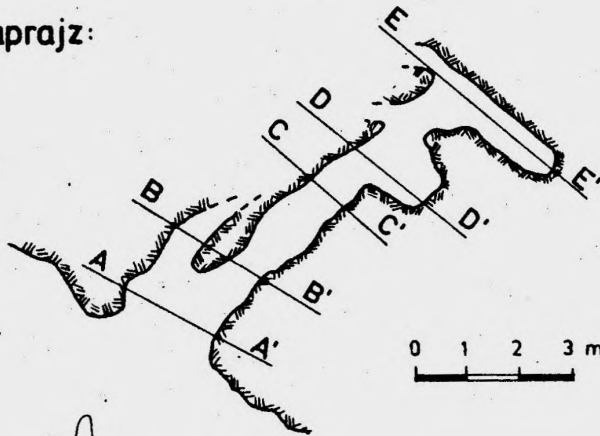

FELMÉRTÉK: SZOLGA F.
WIDERMANN P.

1978. 11.

Bodajki Gajavölgy 14. sz. barlangja /G 14/

Alaprajz:

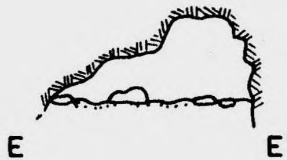
Hosszmetszet:

Szelvények:

FELMÉRTE: SZOLGA F.
WIDERMANN P.
1978. 11.

Irodalomban eddig nem szerepelt.

Fejér megyében, móri járásban, Bodajk területén fekszik. Megtalálható az Ádámfától K-Dk-re 120 m-re, kb. 180 m tengerszint feletti magasságban.

Az Ádámfától követjük a Gaja folyását kb. 80 m-t lefelé, majd balra felkapaszkodunk a meredek oldalon, kb. 20 m relatív magasságba, ahol a sziklaperem alatt kb. 6 m-rel kis sziklafal tövében nyílik. Bejárata nehezen vehető észre, befelé lejt, a Gajára néz. Kőzetanyag, pados nóri földolomit, dőlése $324^{\circ}/39^{\circ}$.

Főleg vízszintes kiterjedésű lapos kuszójárat. Ásványos kiválásai nincsenek. Kitöltése sok közettörmelék, humusz, kevés agyag. A barlang elsődlegesen tektonikával, majd kifagyással keletkezett. Alapformáiban a tektonikai irányok felismerhetők, falai viszonylag simák, formái lekerekítettek. Ásatásra alkalmas felülete kb. 3 m^2 , bár néhol vékonynak néz ki. Felületén igen sok apróemlős csont figyelhető meg /recensnek tűnő?/, valamint friss hulladékok /üvegcserepek, PVC zacskó, stb./. Sokféle lepkét, feltűnően sok szunyogot, néhány csigát, pókot, legyet találtunk benne.

Valószínű régen ismert. Csoportunk 1978-ban vette kataszterbe, /Kovács János, 8053

Bodajk, Somogyi u. 34./ útmutatása alapján.

Megtalálását könnyíti, hogy felette közvetlen a sziklaperem szélén TESZ pihenőpad található /vasvázas, felirata: MÁV ELŐRE 1968./

Meg tudja mutatni:

Szolga Ferenc, 8044 Kincsesbánya, Kincsesi út 38.

Helyi jelentőségű barlang. Legnagyobb vízszintes kiterjedése: 8 m, legnagyobb magassága: 1,7 m.

Az üreget felmértük, térképét elkészítettük. Továbbiakban kitöltését alaposabb vizsgálattalra javasoljuk.

/Szolga Ferenc/

Az Évkönyv még az alábbi cikkeket tartalmazza:

Eszterhás István: Pro memoria

Szolga Ferenc: Csoportélet

Szolga Ferenc: Kutatóház korszerűsítés, fejlesztés

Eszterhás István: Andaka-expedíció

Padola-barlang alaprajza és hosszmeteszete M=1:1000

Kérpát József: Karsztmorfológiai és speleológiai kutatásaink a Bujólikban

Eszterhás István: Az Alba Regia-barlang állatvilágának vizsgálata

Dr Kordos László: Jelentés csontmaradványokról

Szolga Ferenc: Karsztviz adatok, titrálások és kőzetvizsgálatok eredményei

Matók Zoltán: A barlangi fotózásról általában

Gönczöl Imre: Vakuszinkronozó

Zentai Ferenc: Speleo magnetizőr

Kérpát József: Az Alba Regia-barlang speleomorfológiai térképének terve

Az Alba Regia-barlang Felfedező-ágának speleomorfológiai térképe M=1:200

Szolga Ferenc: Jövő évi terveink

Szolga Ferenc: Zárszó